

Noot voor de journalist:

Ten aanzien van de gestelde vragen merken wij het volgende op. Een groot deel van deze vragen wordt beantwoord door de stukken die in het kader van het Woo-verzoek openbaar worden gemaakt. Op 4 november vindt hierover een hoorzitting plaats, en naar verwachting zal het rapport van de ombudsman half november gereed zijn.

Wat betreft de vertrouwelijkheid van bepaalde gesprekken constateren wij dat deze in de huidige situatie niet langer van toepassing is, gezien de reeds verstrekte informatie en de context waarin deze openbaar wordt gemaakt. Wij houden de vertrouwelijkheid in stand waar dit nog relevant is.

Kernboodschap (lange versie om verder bij te schaven)

De ombudsman is uit eigen beweging een onderzoek gestart naar het functioneren en de positionering van Bureau Integriteit (BI) binnen de gemeente Amsterdam. Dat ondersteunen wij aangezien hij aangeeft klachten van medewerkers te hebben ontvangen. Een goed onderzoek kan bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het werk van BI, het verstevigen van de positie van BI en – breder – het bevorderen van de integriteit binnen onze gemeentelijke organisatie. Echter op verschillende momenten tijdens het onderzoek van de ombudsman zijn zorgen geuit over de wijze waarop het onderzoek werd uitgevoerd en daarmee over de kwaliteit en de objectiviteit van het nog uit te brengen onderzoeksrapport. En daarmee ook over de bruikbaarheid van het rapport voor de gemeente in het algemeen en BI in het bijzonder.

Een goed onderzoek moet in onze ogen altijd voldoen aan een aantal fundamentele eisen om de kwaliteit, objectiviteit en bruikbaarheid te waarborgen. Het begint met een duidelijke probleemdefinitie, zodat helder is wat onderzocht wordt en waarom. Daarnaast moeten de reikwijdte en methodiek van het onderzoek vooraf worden vastgesteld en op een transparante manier worden gecommuniceerd. Het toepassen van hoor en wederhoor is essentieel, zodat alle betrokkenen de kans krijgen hun standpunt toe te lichten en eventuele onvolledigheden of onjuistheden te corrigeren. Om willekeur te voorkomen en duidelijkheid te bieden aan alle betrokkenen, is het belangrijk dat er een onderzoeksprotocol wordt gehanteerd waarin de werkwijze en waarborgen voor zorgvuldigheid en transparantie zijn vastgelegd. Verder moet het onderzoek gebaseerd zijn op volledige en representatieve informatie, waarbij de volledigheid van dossiers wordt gecontroleerd en

de representativiteit van de gebruikte casussen wordt gewaarborgd. Ook is het van groot belang dat vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid in de omgang met gevoelige informatie worden gegarandeerd, zodat betrokkenen zich veilig voelen om mee te werken. Tot slot moet open communicatie worden gestimuleerd, waarbij opmerkingen en vragen worden gezien als waardevolle bijdragen aan de kwaliteit van het onderzoek en niet als obstructie.

Deze zomer bereikte ons het conceptrapport van het onderzoek van de ombudsman. We constateerden dat onze eerder geuite zorgen hier wederom in bevestigd werden. Dit is door de toenmalige gemeentesecretaris in een uitgebreide brief en met paginagewijze kanttekeningen feitelijk becommentarieerd. Deze zijn slecht voor een klein deel overgenomen. Vanzelfsprekend moet de ombudsman in alle onafhankelijkheid tot een oordeel kunnen komen over het functioneren van gemeentelijke diensten en mogen wij ons geroepen voelen daar ons voordeel mee te doen.

Ons commentaar gaat dan ook niet over eventuele inhoudelijke conclusies maar wel over de wijze waarop zijn onderzoek is uitgevoerd: er mist een heldere, eenduidige probleemdefinitie, er is geen duidelijkheid over de reikwijdte of de gehanteerde methodiek van het onderzoek, er is geen sprake van consequente hoor en wederhoor enz). Dit leidt tot een conceptrapport dat een transparante, feitelijke basis mist maar geen enkele terughoudendheid kent in generaliserende oordelen over het functioneren van het bureau. Voor ons is bovendien zeer problematisch dat een aantal belangrijke 'klagers'/respondenten van de ombudsman eerder door de gemeente zijn geschorst of ontslagen vanwege corruptie, of onethisch, grensoverschrijdend gedrag. Daarbij zijn de 'slachtoffers' in het kader van hoor en wederhoor echter niet gehoord. Daarmee kunnen vragen worden gesteld over de onbevooroordeeldheid van het onderzoek en het effect dat het rapport heeft op mensen die eerder door de klagers gekwetst zijn.

Kortom: we onderkennen het belang van een onafhankelijk en kwalitatief goed onderzoek, maar constateren dat de huidige aanpak zowel inhoudelijk als procesmatig tekortschiet. We zien graag een zorgvuldiger en transparanter proces, waarin duidelijke afspraken worden gemaakt en nagekomen, zodat het onderzoek kan bijdragen aan verbeteringen binnen de organisatie.

Een samenvatting van de inhoudelijke bezwaren op het onderzoek:

Hierbij de essentie van de inhoudelijke punten van zorg op een rij:

- Er zijn zorgen uitgesproken over de kwaliteit en objectiviteit van het onderzoek. Het ontbreekt aan een duidelijke probleemdefinitie, een heldere reikwijdte en een transparante methodiek, wat de navolgbaarheid en betrouwbaarheid van de conclusies ondermijnt.
- We constateren dat de keuze voor de door de ombudsman beschreven 'exemplarische dossiers' problematisch is, omdat deze vaak juridisch gevoelig zijn, nog in behandeling zijn of niet representatief zijn voor de bredere klachten. Dit roept vragen op over de validiteit van de bevindingen.
- De centrale onderzoeksvraag is tijdens het proces gewijzigd, zonder dat dit methodologisch is onderbouwd. Dit heeft gevolgen voor de consistentie en bruikbaarheid van het rapport.
- We twijfelen aan de volledigheid en juistheid van de informatie die aan het onderzoek ten grondslag ligt, mede door het ontbreken van een controle op de volledigheid van de dossiers en het gebrek aan hoor en wederhoor.
- Respondenten met een problematische achtergrond, zoals personen die eerder zijn geschorst of ontslagen wegens grensoverschrijdend gedrag, lijken een grote rol te spelen in het onderzoek, zonder dat de slachtoffers van hun gedrag zijn gehoord. Daarmee kunnen vragen worden gesteld over de onbevooroordeeldheid van het onderzoek en het effect dat het rapport heeft op mensen die eerder door de klagers gekwetst zijn.

Onze kritiek op de samenwerking en het maken van afspraken met de Ombudsman:

- We hebben de samenwerking met de Ombudsman als moeizaam ervaren. Er is sprake van een gebrek aan openheid en onvoldoende reactie op feitelijke kritiek.
- We constateerden dat er geen onderzoeksprotocol was, wat leidt tot willekeur in de uitvoering van het onderzoek en onzekerheid bij betrokkenen. Dit belemmerde een zorgvuldige en efficiënte samenwerking.
- We hebben bezwaar tegen de wijze waarop met onze medewerkers werd omgegaan tijdens het onderzoek. Medewerkers voelden zich onheus bejegend, onvoldoende voorbereid en niet adequaat ondersteund, wat hun vertrouwen in het proces heeft geschaad.
- We zagen dat gemaakte afspraken, zoals het opstellen van een knelpuntennotitie of het verbeteren van de werkwijze, niet werd

nagekomen. Dit belemmert het gezamenlijk werken aan een kwalitatief goed onderzoek.

- We maken ons zorgen over de omgang met vertrouwelijke informatie en de onduidelijkheid over hoe deze wordt beschermd, wat onze verantwoordelijkheid voor de personele zorg bemoeilijkt.